

't Vrije Vlaanderen

DE NIEUWE WEGEN

ALLES VOOR EN DOOR HET VOLK

Vooruitstrevend, Vrijzinnig, Volks- en Vlaamschgezind

Dorpspolitiek 1912-1914

Een kritische blik op het gemeentebestuur

Danny Lannoy

In een vrij kritisch weekblad " 't Vrije Vlaanderen" verschenen geregeld artikels die de draak staken met het gemeentebestuur van de opkomende badplaats Knocke. In 1908 was de uitbouw van het Zoute in volle expansie. De pas opgerichte maatschappij plande heel wat wegenis en rioleringswerken die ze op hun kosten uitvoerden. Vanaf 1909 tot 1914 werden tientallen villa's en hotels opgetrokken in het Zoute. Volgens een reeks artikels was er heel wat kritiek op Knocke-Dorp en haar bestuurders.

Vooralcer we U wegwijzen maken in de diverse rubrieken geven we een overzicht van de politieke toestand in Knokke omstreeks 1913.

Na de verkiezingen van 15 oktober 1911 was de gemeenteraad samengesteld uit:

Burgemeester Lodewijk Deklerck, schepenen Pieter Vermeire en Victor Lamoral, raadsleden Jacobus Loeyts, Lodewijk Baeyens, Camiel Demey, Désire Ryckaert, Jules Van Houtte en Leonard Tavernier. Bij de verkiezingen hadden de liberalen het overwicht. Toch werd L. Deklerck die op de lijst van de katholieken stond, aangesteld als burgervader en bleef dit tot 1926. Tavernier, uitbater van de Cygne, was het enige raadslid van de katholieken.

't VRIJE VLAANDEREN

5 april 1913

KNOCKE - De vooruitgang van de Zoute of de Dood van Knocke Stad.

Niettegenstaande ons herhaalde schrijven den ganschen winter en alle de nalatigheden opgesomd te hebben, is alles toch boter tegen de galg gesmeerd gebleven, wij hebben maar altijd aan dovemans deure geklopt, maar die niet wilt hooren moet het dan ook maar voelen.

Zoude onze dappere gemeenteraad ons niet kunnen zeggen waardoor het kwam dat de menigvuldige vreemdelingen die hier met de paaschvacantie gekomen zijn bijna allen, op weinige na, naar de Zoute zijn getrokken; terwijl de Hoteliers van 't Dorp en den Avenue tot aan zee om zeggens rustig hunne voeten mochten zitten warmen om 't volk af te wachten.

Vele redenen zijn daartoe op te sommen. Ja, maar het gemeentebestuur van Knocke moet daar de grootste verantwoordelijkheid van dragen, terwijl de ingezetenen groote lasten

moeten dragen en hunnen ondergang te gemoet zien, "dank aan zijne nalatigheid".

Het is toch immers de schuld niet der getroffene Hoteliers en neeringdoeners der stad, dat de Zoute meer en betere klienteel hebben dan zij, nochtans in de Zoute betaald men voor lasten, reclamen enz. geen centiem meer dan de andere Hoteliers. Maar luistert, uitverkoren Heeren van den Gemeenteraad, wij zullen in uwe plaats antwoorden.

De vreemdelingen in 't algemeen ontvluchten ten Knocke-Stad, enkel voor de Nethcid die heerscht op de Zoute, en omdat het te goed riekt in Knocke-Stad; en dan durven ze nog beweeren dat Knocke vooruit gaat. Neen Vriendjes, indien het zoo nog wat voorgaat, Knocke is hopeloos verloren. Somt eens de Villas op die gebouwd zijn in de stad, hoeveel zijn er, en welke klas of soort is het. Terwijl in de Zoute de batimenten als paddestoelen uit den grond rijzen. Is dat geen bewijs? Het is nogtans niet dat in de Zoute den bouwgrond zoo goedkoop is, verre van daar, want men

kan gemakkelijk voor den prijs die men in de Zoute voor den grond geeft, er voor 't zelfde geld in Knocke-Stad een huis bij zetten. Een zware lastendrager.

ZOUTE

Wij vragen ! A right man on the right place.

Wij Zoutenaars hebben verleden week met blijdschap het zoo geruchtmakende goede nieuws vernomen dat in de gemeenteraad op het voorstel van den heer Jules Van Houtte, het benoemen van eenen PolitieCommissaris is uitgesteld was van dijnstag toekomende 29 april.

Inderdaad, dat is wijs gehandeld vanwege de heeren van den gemeenteraad van niet te haastig te zijn. Dit zal toelaten eenen goede keus te doen en te zorgen voor de zoo toekomstige bloeiende badstad. Gezien hier in ons Zoute bijna alle de villas en hotels bewoond en betrokken zijn door *Engelschen*, - zowel in de Winter als in de Zomer- en waardoor al onze kinderen de Engelsche taal machtig geworden zijn, met het volgen van Golf- en Sportspelen, doen wij een bijzondere en smeekende oproep aan de Heeren van de gemeenteraad; dat zij toch zouden willen zorgen om eenen politie-commissaris te benoemen die de engelsche taal machtig is; want het ware toch eene oprechte schande, moesten onze kinderen van 8 à 10 jaar, later optreden als taalsman van het Politiehoofd.

Wij durven verhoppen, en steunen op onze gemeenteraadsheeren, voor eene verstandelijke en wijselijke benoeming, waarover al de Knockenaars hen dankbaar zullen zijn, en wij Zoutenaars met al de kiezers zullen indachtig zijn met de toekomende gemeentekiezing.

Jantje Zoute

Een beetje reclaam a.u.b.

Ware er geen middel van een deel nieuwe reclaam-exemplaren te doen drukken, om Knocke-Badstad en haren omvang, met namen van Hotels, en bijzondere neeringdoeners alsook met de naamlijst de Villas en hunne liggingen enz. wat te doen kennen?

Zoo is de algemeene vraag der ingezetenen, want uit goede bron zijn we ingelicht en mogen verklaren, dat er sedert de

maand Oogst 1912 geene hoegenaamde reklaamboeckjes meer betaan van Knocke. Naar men verzekert geeft de gemeente aan die er naar vragen boekjes van *de Zoute*. Is het dan te verwonderen dat het oude Knocke bij de vreemdelingen vergeten geraakt en alzoo levende wordt begraven. O wat kaakslag voor de ingezetene kiezers-lastenbetalers. Malkontent.

10 januari 1914 - KNOCKE

Waarlijk men zou zeggen dat wij hier in het land der oude overleveringen wonen.

Het is genoegzaam gekend en geweten dat de Knockenaars binnen kort met nieuwe riolen zullen begiftigd worden en die natuurlijk peperduur zullen kosten en waardoor zij genoodzaakt zullen worden nieuwe lasten op hunne schouders te nemen, en er dient hier een groot punt in aanmerking genomen te worden, namentlijk het verdeden dezer nieuwe lasten.

Ehwel, iedereen zal zeggen, ons gemeente-bestuur, waaronder zeer bekwame personen, zullen al hun vernuft te zamen leggen om die zoo gewichtige zaak te bestudeeren, en in voege te brengen zooals het behoort. Maar die rekenen mis vrienden, ziehier wat er gebeurt: ons gemeentebestuur, de historie van Kerstdag herinnerende waar in den vroegen morgen van den volgende dag, de drie wijzen uit het Oosten kwamen om den Missias te groeten, komt een groep van drie personen aan te stellen die vreemd zijn aan den gemeenteraad, en deze drie personen moeten ons Knockenaars, als de drie Wijzen uit het Oosten verbeelden, en zijn gelast de manier te bestudeeren tot het in voege brengen der nieuwe belastingen die ons binnen kort voor onze nieuwjaar op den nek zullen geschoven worden. (...) aangezien zij daar met die 5 tegen 4 of negen lichten te zamen zitten moeten zij dan nog drie andere personen bijroepen om de gemeenterzaken te klaren?

KNOCKE - In de Gemeenteraad 1914

Eindelijk na zes weken wachters hebben wij toch wederom eene vergadering van den gemeenteraad gehad en zij heeft, 't is misschien daarom dat ze zoolang achterwege is gebleven, nogal van belang geweest.

1ste punt. Vraag van de Cie du Zoute om te mogen uitbaten naar eigen wil en dit om te beginnen voor eenen termijn van 5 jaar de *Bains* op de Plage du Zoute met *Luxe-karren* enz.

Dus eene hevige concurrentie en de dood van de Knoocksche *badengevers*. Over eenige weken had de gemeenteraad met een zichtbare twijfelachtigheid voor twee jaar deze vergunning gestemd.

Nu zijn zij op hunne vorige stemming terug gekomen, en hebben deze week met 8 stemmen tegen 2 de termijn van *vijf jaren* gestemd inplaatst van twee.

2de punt. "Bouwen van een ziekenhuis". Verscheidene modellen en plans worden de leden voorgelegd, onder andere uit Oostende, Hoboken, Antwerpen, en van steden uit 't Walenland. Na een korte bespreking wordt het model van Oostende als 't beste aanzien en beslist de plans voor dit ontwerp in dezen aard te laten uitvoeren. (1)

3de punt: "Verfraaiing der Van Bunnan-plaats". Waarlijk men zoude beter zeggen de ongeluksplaats, want die plaats heeft al wat tegengekomen. 't Is nog niet genoeg dat zij van alle kanten met vuilputten en mestbakken omzoomd is, maar den eigenaar M. Van Bunnan, die de plaats vroeger aan de gemeente afstond mits conditie dat zij ze goed bracht en rondom eenne kasseiing van zes meters breedte zou leggen, heeft ze hem later door uitspraak van den tribunal doen teruggeven omdat de gemeente hare belofte niet volbracht had, "immers men moet weten dat dit eerste voorstel in den gemeenteraad vroeger was aanvaard en gestemd, doch verwaarloosd".

En nu zoude M. Van Bunnan weigeren de gemeente te laten begaan met de verfraaiing dier ongelukkige plaats. Ehwel hier mochten wij den lof toezwaaien aan de Heeren Demey en Van Houtte die zegden dat men kost wat kost moet doorwerken en de noodige verfraaiingen en opknapping met kasseien van groot en goed formaat moet doen uitvoeren tot openbaar nut, zooveel te meer dat de gemeente er de kosten van draagt.

Bovendien vraag M. Van Houtte: met welk recht M. Van Bunnan den trottoir niet zou leggen in carreelstukken zooals al de andere inwoners te rekenen van aan 't dorp tot aan de zee moeten

doen hebben, of zijn de gemeentewetten misschien aan M. Van Bunnan niet toepasselijk, als het zoo is dan mag elk doen wat hij wil. Deze twee redenaars worden te recht en luidruchtig door het publiek toegejuicht. Dan komt nog M. de Burgemeester met eenen onverwachte verklaring af. M. de Burgemeester dacht dat den Boulevard eindigde aan 't huis P. Jacobs dus voor 't Groot Hôtel. (2)

Dat is toch oprecht een comble en met reden mag men zeggen: Maar man toch waar zijn uwe zinnen? Is den Boulevard van aan 't dorp tot op 't leeg water geen Gouvernementsroute. Dus als de voetpaden of trottoirs aan de gemeente toekomen langs dienen weg, ehwel 't groot Hotel Van Bunnan staat langs die zelfde straat en weg en moet dus de gemeentereglement volgen, evengoed als andere bewoners, noch min noch meer en 't is maar dat was juist is ook.

(3)

4de punt handelt over de verbinding met het rioelstelsel en waterleiding der Cie du Zoute.

M. Lippens en M. Hachez algemeene bestuurder van het Ministerie zijn opzettelijk ter plaats gekomen om deze zaak grondig te onderzoeken en er zal langs wederkanten gewrocht en alles in 't werk gesteld worden om tot eene goede en voordeelige overeenkomst te geraken, alsook tot het kunnen bekomen van eene subsidie van Staat en Provincie.

Daarmede liep de openbare zitting af en wij mochten nog eens met eene kleine hoop op beternis huiswaarts keeren. Mochte het nu toch eens waarheid worden dat men eigenlijk wat goeden nuttig werk ziet verrichten, en geen geld meer te moeten zien ten kwiste werpen zonder nut en binst het andere doodnoodige verwaarloozen. Want zie eens, wederom geeft men 18.000 franks uit om de dorpsplaats te herkasseien, die reeds gekasseid is maar door het gestadig uitbreken en herleggen van de tramruggels in putten en hoogten ligt, waarom daar zoovele geld aan hangen?

Gebruikt liever dit geld om straten te kasseien tegen aan de zee en waar de inwoners misschien zouden willen in de kosten tusschenkomen.

't Zou toch beter besteed zijn, want in 30 jaar dat het zeestrand bestaat is er nog geen cent voren uitgegeven, en de reden daarvan? (4)

Penn.

ONZE VERLICHTING 13 dec 1913

't Is niet zonder reden dat er overal en bijzonderlijk tegen aan de zee, wordt geklaagd over de erbarmelijke verlichting onzer straten en wegen. Is het nog niet genoeg dat menige gaslalaarns den helft van den tijd niet willen branden, dat men nu de weinig overige die al flauw genoeg branden dan nog van voor 8 ure uit doet?

Ons dunkt dat 9ure wat vroeg is, en daar wij niet weten welke kontrakten er tusschen de gemeente Knokke en de Gas compagnie van Brugge zijn gemaakt, doen wij een oproep tot deze die 't hun aangaat; daar eens te willen na zien. Ongetwijfeld zal er daar wel eenen kleine verbetering kunnen aangebracht worden of zoo niet ten allerminste licht in die duistere zaak kunnen gebracht worden.

Nachtuil.

(1) Schepen Victor Lamoral (°Hal 1866) vestigde zich als geneesheer te Knokke in 1896. Hij werd een verwoed golfspeler. Het concept een kliniek te openen was zijn idee; pas na WO II kreeg Knokke zijn materniteit en hospitaal.

(2) Pietje Jacobs was uitbater van een handelszaak op de hoek van de Lippenslaan en de latere Kongostraat. Hij stond op de katholieke lijst bij de verkiezingen van 1911 maar werd niet verkozen.

(3) Het Van Bunneplein werd door het consortium in 1908 afgestaan aan het gemeentebestuur.

(4) Het violeringsnet in het Zoute en eerste zuiveringsstation dateren van 1913, het waterkasteel van 1914. In 1922 werd de installatie overgedragen van de Compagnie Het Zoute aan het gemeentebestuur.

Knokse notabelen bij de inhaling van burgemeester De Klerck op donderdag 16 mei 1912 (O.H. Hemeisaert). Vlnr: landbouwer H. Meysman, lid van het comité, in de hoets raadsteden Leonard Tavernier en Camiel Demey, Burgervader Ludewij De Klerck, August De Bever (opvolger raadslid) en raadslid Arthur Lantsoght.